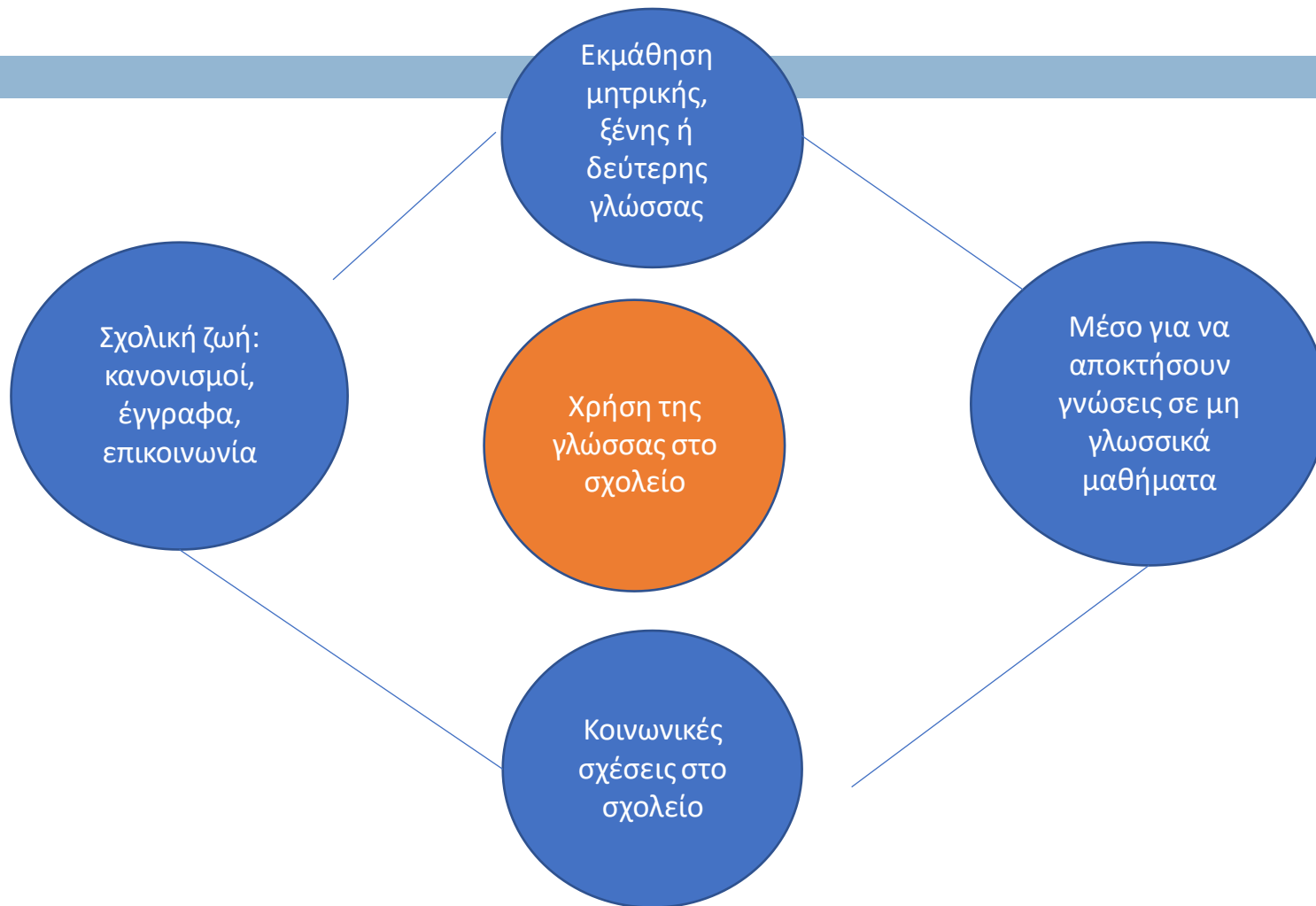

Διδάσκοντας την ελληνική
γλώσσα ως Γ2 σε
πολύγλωσσες τάξεις:
προκλήσεις και ευκαιρίες

Γλωσσικές ανάγκες στο σχολείο

Η πρόκληση

Λόγω των αυξημένων προσφυγικών ροών, τα πολύγλωσσα σχολικά περιβάλλοντα είναι όλο και πιο συνηθισμένα στην Ε.Ε.

Είναι προφανές ότι:

- ❑ Οι πρόσφυγες/μετανάστες μαθητές/τριες χωρίς τη γνώση της γλώσσας της εκπαίδευσης δεν αναπτύσσουν το δυναμικό τους, εγκαταλείπουν νωρίς το σχολείο και παρουσιάζουν χαμηλά επίπεδα σχολικής επιτυχίας σε όλη τους τη σχολική ζωή.
- ❑ Δεν παρέχεται πάντα στα παιδιά η υποστήριξη που χρειάζεται ώστε να μάθουν και τη μητρική τους γλώσσα.
- ❑ Τα σχολεία μπορούν να γεφυρώσουν τα χάσμα στη σχολική επιτυχία μεταξύ γηγενών και προσφύγων **μαθητών/τριών αντιμετωπίζοντας το ζήτημα της γλωσσικής διδασκαλίας με τρόπο ολιστικό.**

Η σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού

άρθρο 29, Στόχοι της εκπαίδευσης

- Η εκπαίδευση των παιδιών αποσκοπεί στη μέγιστη ανάπτυξη της προσωπικότητας, των ταλέντων και των δεξιοτήτων κάθε παιδιού. Θα πρέπει να ενθαρρύνει τα παιδιά να σέβονται τους άλλους, τα ανθρώπινα δικαιώματα, τη δική τους κουλτούρα αλλά και των άλλων. Θα πρέπει επίσης να τα βοηθήσει να μάθουν να ζουν ειρηνικά, να προστατεύουν το περιβάλλον και να σέβονται τους άλλους ανθρώπους. [...] Η εκπαίδευση θα πρέπει να στοχεύει στην ανάπτυξη σεβασμού στις αξίες και την κουλτούρα των γονέων τους.
- https://www.unicef.org/crc/files/Rights_overview.pdf

Η προσέγγιση του ολιστικού σχολείου

- Χτίζουμε κοινότητα
- Καθιστούμε τη σχολική επιτυχία εφικτή για όλα τα παιδιά
- Αναπτύσσουμε μια κοινή προσέγγιση της γλωσσικής εκπαίδευσης
- Αποδεχόμαστε την πολυγλωσσία
- Αναπτύσσουμε πρακτικές αναστοχασμού
- Καθιστούμε ορατή τη μαθησιακή πρόοδο

Η προσέγγιση του ολιστικού σχολείου

- Αντιμετωπίζουμε θετικά το λάθος
- Παρέχουμε ποιοτική αξιολόγηση
- Χρησιμοποιούμε την εκμάθηση της γλώσσας ως πηγή

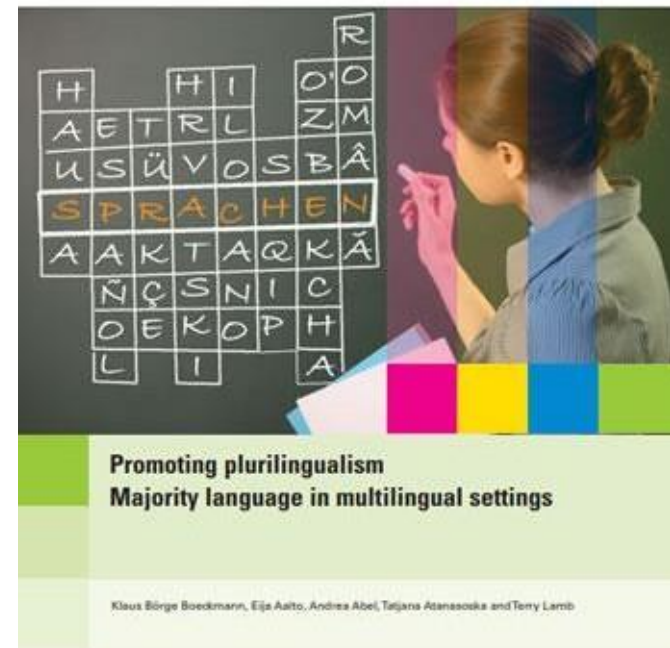
Ας σκεφτούμε:

- Από πού ξεκινάμε;
- Πού θέλουμε να πάμε; (όραμα-στόχοι)
- Πώς μπορούμε να πετύχουμε τους στόχους;
- Ποια μέτρα πρέπει να λάβουμε;
- Πώς θα αξιολογήσουμε τα αποτελέσματα;
- Πώς σκεφτόμαστε να προχωρήσουμε;

Majority language in multilingual settings

- Η διδασκαλία της γλώσσας του σχολείου (επίσημης γλώσσας) πρέπει να ενσωματώσει πρακτικές από τη μεθοδολογία της διδασκαλίας της γλώσσας ως Γ2 αξιοποιώντας τις πολλές και διαφορετικές γλώσσες που φέρουν οι μαθητές/τριες στην τάξη.

<https://marille.ecml.at/MARILLE/tabid/2316/language/en-GB/Default.aspx>

- Comparez nos langues στο youtube ή στο marille /classroom
videos: <https://marille.ecml.at/Classroomvideos/tabid/2915/language/en-GB/Default.aspx>
- <https://www.ecml.at/Resources/ECMLresources/tabid/277/ID/22/language/en-GB/Default.aspx>
(handbook: παραδείγματα σ. 43-61)
- <https://marille.ecml.at/Practiceexamples/tabid/1846/language/en-GB/Default.aspx>

Ας σκεφτούμε:

- Ποια προσέγγιση υιοθετεί ο δάσκαλος;
- Πώς ο δάσκαλος αξιοποιεί τις πληροφορίες που έχει για τις γλώσσες των μαθητών/τριών του;
- Ποιος είναι ο ρόλος των μαθητών/τριών της τάξης;
- Χρησιμοποιήσατε ποτέ τις γλώσσες των μαθητών σας για να διδάξετε γραμματική;
- Θα μπορούσατε να χρησιμοποιήσετε αυτή την προσέγγιση στη δική σας τάξη;

Ας σκεφτούμε:

- Ποιες στρατηγικές χρησιμοποιούμε όταν ερχόμαστε σε επαφή με μια γλώσσα που δεν ξέρουμε;
- Ποιες στρατηγικές χρησιμοποιούμε όταν θέλουμε να βοηθήσουμε κάποιον να κατανοήσει μια άγνωστη σε αυτόν γλώσσα;
- «Αν αγνοήσουμε τη γλώσσα των μαθητών, αγνοούμε τους ίδιους τους μαθητές» Jim Cummins

Οπτικοποίηση της γλωσσικής ποικιλότητας. Στόχοι

- Να αναγνωρίσουμε τη δική μας γλωσσική και πολιτιστική ποικιλία: μητρική γλώσσα, πρώτη γλώσσα, δεύτερη γλώσσα, ξένες γλώσσες, τοπικές γλώσσες, διάλεκτοι, επαγγελματική γλώσσα.
- Να αναστοχαστούμε πάνω στις δικές μας γλωσσικές εμπειρίες.
- Να εξοικειωθούμε με μεθόδους οπτικής αναπαράστασης της γλώσσας μας και με το πώς μπορούμε να τις αξιοποιήσουμε για αναστοχασμό.
- Να σεβαστούμε τη γλώσσα μας και τη γλώσσα των άλλων.
- <https://maledive.ecml.at/Home/Studymaterials/Individual/Visualisinglanguage/erepertoires/tabid/3611/Default.aspx>

1. Οπτικοποίηση της γλωσσικής ποικιλότητας

- Οπτικοποιώ συναισθήματα, στάσεις, νοοτροπίες. Χρησιμοποιώ χρώματα για να αποδώσω τις γλώσσες που γνωρίζω ή θα ήθελα να μάθω καθώς και τα συναισθήματα που συνδέονται με αυτές τις γλώσσες.
- Κρατώ σημειώσεις πάνω στη ζωγραφιά μου. Αντιστοιχίζω τα χρώματα σε συναισθήματα και εξηγώ με λίγες λέξεις.
- Παρουσιάζω προφορικά (παραγωγή προφορικού λόγου).

2. Γράφω τη γλωσσική μου βιογραφία (παραγωγή γραπτού λόγου)

- Εστιάζω στη διαδικασία εκμάθησης της γλώσσας.
- Πώς κατέκτησα τη γλώσσα ή τις γλώσσες που γνωρίζω;
- Τι θυμάμαι από αυτή τη διαδικασία;

Αναστοχασμός

- Συζητάμε σε ζευγάρια και στη συνέχεια στην ολομέλεια:
- Την εκμάθηση της γλώσσας μέσα και έξω από το σχολείο.
- Παράγοντες παρώθησης και αποτρεπτικοί παράγοντες στην κατάκτηση γλώσσα/γλωσσών.
- Θετικές και αρνητικές μηνύμες.
- Ο ρόλος των δασκάλων, γονέων, φίλων και συνομιλήκων.

Θα συζητήσουμε για:

Easy-to-Read

CLIL

Scaffolding-Σκαλωσιά

Στρατηγικές μάθησης

Τι είναι η μέθοδος Easy-to-read

Η easy-to-read είναι μια μέθοδος που μας επιτρέπει να προσαρμόσουμε το περιεχόμενο, τη γλώσσα, τη μορφή και την εικονογράφηση ενός κειμένου ώστε να είναι προβάσιμα από μια συγκεκριμένη ομάδα-στόχο, η οποία αντιμετωπίζει δυσκολίες στο να διαβάζει και να κατανοεί το γραπτό λόγο.

Το κείμενο (1/4)

Προτιμούμε τις κυριολεξίες και αποφεύγουμε τη μεταφορική χρήση του λόγου.

Ακολουθούμε λογική και ευθύγραμμη χρονολογική σειρά στις περιγραφές.

Αν χρειαστεί να κάνουμε εισαγωγή, αυτή θα είναι απλή και σύντομη.

Χρησιμοποιούμε μικρές προτάσεις.

Σε κάθε πρόταση αναφερόμαστε σε μία έννοια.

Το κείμενο (2/4)

Επιλέγουμε απλές λέξεις, που τις χρησιμοποιούμε στην καθημερινότητά μας.

Όταν απευθυνόμαστε στον αναγνώστη, του λέμε ακριβώς αυτό που θέλουμε με τον απλούστερο δυνατό τρόπο.

Η ίδια λέξη εξηγεί το ίδιο πράγμα σε όλο το κείμενο.

Χρησιμοποιούμε παραδείγματα για να εξηγήσουμε έννοιες.

Βάζουμε τις λέξεις της ίδιας φράσης στην ίδια σειρά.

Προτιμούμε την ενεργητική σύνταξη αντί της παθητικής.

Δίνουμε απλές οδηγίες χρησιμοποιώντας το β' ενικό: αντί για «Πληροφορίες διατίθενται στο...» γράφουμε «*Πάρε πληροφορίες από το...*».

Χρησιμοποιούμε λίστες όπου χρειάζεται, π.χ.

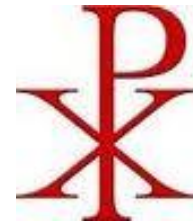
- Ο Κώστας χρειάστηκε:
 - ένα μολύβι
 - ένα τετράδιο
 - ένα βιβλίο.

Το κείμενο (4/4)

Εικονογράφηση

- Οι εικόνες παίζουν σημαντικότερο ρόλο από οποιοδήποτε άλλο πληροφοριακό υλικό.
- Μια εικόνα που παρουσιάζει με σαφήνεια αυτό που αναφέρεται στο κείμενο ευνοεί την κατανόηση και επεξηγεί το νόημα του κειμένου.
- Μια εικόνα που δεν αποδίδει συγκεκριμένα το νόημα του κειμένου μπορεί αντιθέτως να δημιουργήσει σύγχυση και να κάνει την κατανόηση ακόμα πιο δύσκολη.
- Παράδειγμα από το Βιβλίο Ιστορίας της Β' Γυμνασίου, ενότητα 1β: εξηγώντας τι είναι το Χριστόγραμμα.

Αργυρό νόμισμα με το Χριστόγραμμα (στο επάνω μέρος της περιφέρειας του Κωνσταντίνου) και την έπαιση σφαίρα, σύμβολο της εκχριστιανισμένης ρωμαϊκής αυτοκρατορίας.
Μόναχο, Νομισματική Συλλογή.

Ενσωματωμένη Εκμάθηση Περιεχομένου και Γλώσσας (CLIL)

Η Ενσωματωμένη Εκμάθηση Περιεχομένου και Γλώσσας (CLIL) έχει τεράστια σημασία για τους/τις μαθητές/τριες γιατί η μετάβαση από την εκμάθηση στη χρήση της γλώσσας γίνεται τη στιγμή που διεξάγεται το μάθημα και όχι σε κάποιο μεταγενέστερο χρόνο.

Ενσωματωμένη Εκμάθηση Περιεχομένου και Γλώσσας (CLIL)

Αναπτύσσει δεξιότητες
διαπολιτισμικής
επικοινωνίας

Βελτιώνει τις δεξιότητες
προφορικής
επικοινωνίας

Διευκολύνει την
αποδοχή διαφορετικών
πολιτισμών

Παρέχει στους/στις
μαθητές/τριες
περισσότερο χρόνο για
επαφή με τη γλώσσα-
στόχο

Δεν απαιτούνται
επιπλέον ώρες
διδασκαλίας

Συμπληρώνει τα
υπόλοιπα διδακτικά
αντικείμενα

Επιτρέπει τη
διαφοροποιημένη
διδασκαλία

Ενισχύει το εσωτερικό
κίνητρο των μαθητών

[illegible]

(επίπεδα γλωσσομάθειας στα ελληνικά).

Ενδεικτικό παράδειγμα CLIL: Το διδακτικό παράδειγμα που ακολουθεί, αντλεί στοιχεία από τη δράση ConBat (Content Based Learning + Plurilingual/Cultural Awareness) του ECML και, πιο συγκεκριμένα, από ένα διαθεματικό σχέδιο εργασίας (project), συνολικής διάρκειας 5-6 διδακτικών ωρών, με τίτλο Explorers (Εξερευνητές), για μαθητές-τριες ηλικίας 13-16 ετών. (σ.15-16)

Υποστηρίζοντας τη μάθηση σε πολύγλωσσες τάξεις

Φύλλο εργασίας 1: «Οι εξερευνητές»

Εργαστείτε σε ομάδες για να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις:

1. Τι ήταν οι «εξερευνητές» του 15ου-16ου αιώνα;
2. Ποια ήταν τα κίνητρό τους;
3. Γνωρίζετε κάποιον εξερευνητή;

Συζητήστε σε ομάδες¹ για 10'. Κρατήστε σημειώσεις. Πρέπει να παρουσιάσετε μία περίληψη στην τάξη χρησιμοποιώντας λέξεις-κλειδιά, με βάση τη συζήτησή σας.

Μπορείτε να κάνετε μια λίστα με τις λέξεις-κλειδιά; Σε πόσες γλώσσες μπορείτε να τις μεταφράσετε;²

Μπορείτε να κάνετε ένα «συννεφόλεξο» ή ένα σταυρόλεξο με αυτές;³

Φύλλο εργασίας 2: «Ο Χριστόφορος Κολόμβος (1451-1506)»

Εργαστείτε σε ομάδες για να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις:

1. Ποιος (ήταν ο Χριστόφορος Κολόμβος);
2. Τι (έκανε);
3. Πώς (το έκανε);
4. Γιατί (το έκανε);

Συζητήστε σε ομάδες για 10'. Κρατήστε σημειώσεις. Πρέπει να παρουσιάσετε μία περίληψη στην τάξη χρησιμοποιώντας λέξεις-κλειδιά, με βάση τη συζήτησή σας.

Μπορείτε να κάνετε μια λίστα με τις λέξεις-κλειδιά; Σε πόσες γλώσσες μπορείτε να τις μεταφράσετε;

Μπορείτε να κάνετε ένα «συννεφόλεξο» ή ένα σταυρόλεξο με αυτές;

Ενδεικτικές απαντήσεις στο φύλλο εργασίας 1:

Λίστα με τις λέξεις κλειδιά:

- Εξερευνητές
- 15ος-16ος αιώνες
- Ισπανοί, Πορτογάλοι, Ιταλοί
- Κέρδος, φήμη, περιέργεια, πίστη
- Μάρκο Πόλο
- Χριστόφορος Κολόμβος
- Βάσκο ντε Γκάμα
- Μαγγελάνος

Οικοδομώντας τη γνώση για τη Γλώσσα για όλους/ες τους/τις μαθητές/τριες σε όλα τα μαθήματα

- <https://maledive.ecml.at/Studymaterials/School/Scaffoldinglearning/tabid/3618/language/en-GB/Default.aspx>

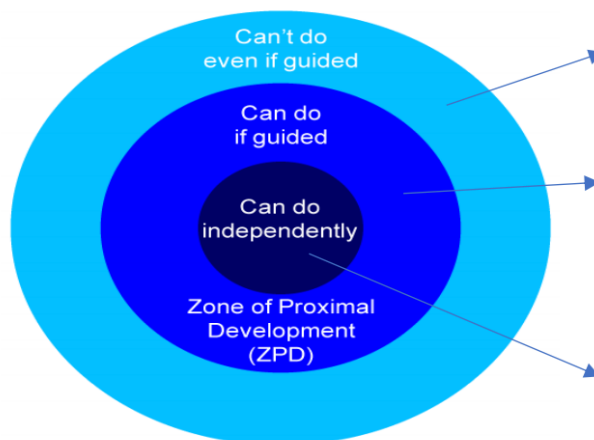

Υποστηρίζοντας τη μάθηση σε πολύγλωσσες τάξεις

3. Οικοδομώντας τη γνώση σε πολύγλωσσες τάξεις

3.1. Η διαδικασία του scaffolding

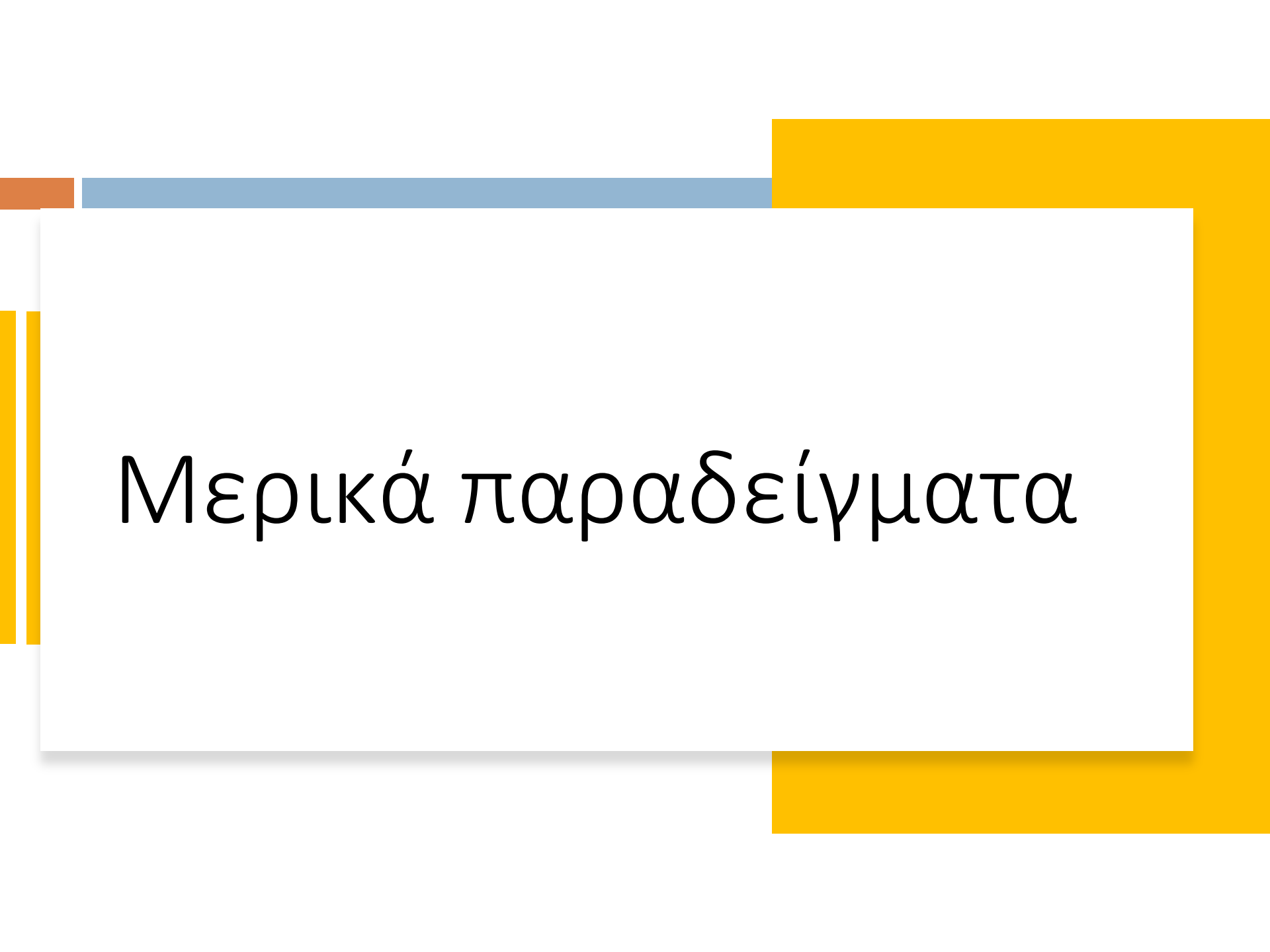

Η ζώνη στην οποία ο/η μαθητής/τρια δεν μπορεί να πετύχει τον μαθησιακό στόχο παρά την καθοδήγηση του/της εκπαιδευτικού.

Ζώνη Επικείμενης Ανάπτυξης (Ζ.Ε.Α.): Η ζώνη στην οποία ο/η μαθητής /τρια μπορεί να πετύχει τον μαθησιακό στόχο με την καθοδήγηση του/της εκπαιδευτικού.

Η ζώνη στην οποία ο/η μαθητής/τρια μπορεί να εργάζεται χωρίς την καθοδήγηση του/της εκπαιδευτικού και να μαθαίνει αυτόνομα.

Η μαθησιακή διαδικασία θα πρέπει να οργανώνεται από τον/την εκπαιδευτικό με τη μορφή «σκαλωσιάς» (scaffolding), έτσι ώστε οι μαθητές/τριες να οικοδομούν τη γνώση σταδιακά σύμφωνα με το στάδιο που βρίσκεται καθένας και καθεμιά στη Ζώνη Επικείμενης Ανάπτυξης (βλ. σχετ. <https://www.ecml.at/ECML-Programme/Programme2019/languageinsubjects/Step2Teaching/tabid/4194/language/en-GB/Default.aspx>).

Μερικά παραδείγματα

Δραστηριότητα

Οι Ρωμαίοι είχαν τους δικούς τους αριθμούς. Ας γράψουμε στην τελευταία στήλη τους αριθμούς στη δική μας γλώσσα:

Αραβικά ψηφία	Λατινικά σημεία	Πόσα;	Στη γλώσσα μου
1	i	Ένα	
2	ii	Δύο	
3	iii	Τρία	
4	iv	Τέσσερα	
5	v	Πέντε	
6	vi	Έξι	
7	vii	Εφτά	
8	viii	Οκτώ	
9	ix	Εννέα	
10	x	Δέκα	

Κίονας

Αψίδα

Πύλη του Αδριανού, 2^{ος} αιώνας

Δραστηριότητα: Στην παραπάνω φωτογραφία βλέπουμε ένα μνημείο της Αθήνας. Είναι η Πύλη του Αδριανού, μια τιμητική αψίδα που έκαναν οι Αθηναίοι για να τιμήσουν τον ρωμαίο αυτοκράτορα Αδριανό για τα έργα που έκανε στην πόλη τους.

Ας περιγράψουμε το μνημείο βάζοντας τις λέξεις (δύο, αψίδα, κίονας, αυτοκράτορας, κάτω, Αθηναίοι) στη θέση που πρέπει:

Η Πύλη έχει μέρη. Στο μέρος υπάρχει και στο επάνω υπάρχουν

Την Πύλη την έφτιαξαν οι για να τιμήσουν τον Αδριανό.

Scaffolding στην παραγωγή γραπτού λόγου.

□ **Βήμα 1: Χτίζουμε το πλαίσιο, το πεδίο (Γνώση για το θέμα του κειμένου)**

Βοηθάμε τους/τις μαθητές/τριες να αναζητήσουν και να βρουν πληροφορίες σχετικά με αυτό που θα γράψουν.

□ **Βήμα 2: Συναρμολογούμε και αποσυναρμολογούμε τα χαρακτηριστικά του κειμενικού είδους (Γνώση για τη δομή και τη γλώσσα του κειμένου)**

Παρουσιάζουμε τα χαρακτηριστικά του συγκεκριμένου είδους: σκοπό, φόρμα, γλώσσα κ.λπ.

□ **Βήμα 3: Γράφουμε μαζί το κείμενο (Η γραφή ως διαδικασία)**

Ο/η εκπαιδευτικός μαζί με τους μαθητές/τριες συνεργατικά γράφουν ένα κείμενο που ανήκει στο συγκεκριμένο είδος. Καθώς γίνεται αυτό, συζητάμε για τη γλώσσα και το περιεχόμενο του κειμένου υπό συγγραφή.

□ **Βήμα 4: Υποστηρίζουμε ατομικά (Η γραφή ως ατομική άσκηση στην παραγωγή λόγου)**

Οι μαθητές/τριες παράγουν κείμενο που ανήκει στο υπό διδασκαλία είδος ατομικά. Υποστηρίζουμε διαφοροποιημένα με έτοιμο υλικό, όπου χρειάζεται, ανάλογα με τις ανάγκες των μαθητών/τριών. Η υποστήριξη διαφοροποιείται και σταδιακά περιορίζεται.

Μερικές ιδέες για να εφαρμόσουμε τα προτεινόμενα παραδείγματα

- Βοηθάμε τους μαθητές να σχεδιάσουν το δικό τους περιβάλλον
- Αναπτύσσουμε ψηφιακά περιβάλλοντα εργασίας και δίνουμε στους μαθητές εργασίες σε πραγματικό επικοινωνιακό πλαίσιο
- Αναπτύσσουμε ένα πολύγλωσσο μαθησιακό περιβάλλον μέσω πολύγλωσσου υλικού εύκολα προσβάσιμου στους μαθητές (βιβλία, μουσική, ταινίες κ.ά.)

Εκπαιδευτικό υλικό

- ❑ **Pluriliteracies** <http://pluriliteracies.ecml.at/>
- ❑ **Maledive** <http://maledive.ecml.at/>
- ❑ **Marille** <http://marille.ecml.at/>
- ❑ **Language Descriptors**
www.ecml.at/language-descriptors
- ❑ **EPLC - Enseignement précoce des langues modernes par des contenus**
- ❑ <https://eplc.ecml.at>

Εκπαιδευτικό υλικό

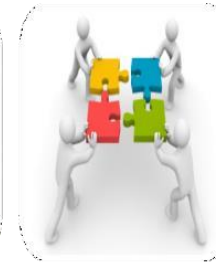
- **CARAP** <http://carap.ecml.at/>
- **AIE**
<http://coe.dokeos.com/courses/AUTOBIOGRAPHYOFINTER/index.php>
- **LEA**
https://archive.ecml.at/mtp2/Lea/html/LEA_E_Results.htm
- **PluriMobil** <http://plurimobil.ecml.at/>
- **EducoMigrant**
- <https://www.ecml.at/ECML-Programme/Programme2012-2015/Community/tabid/1836/Default.aspx>

Προτεινόμενες στρατηγικές 1/2

Σχεδιασμός με βάση την επίλυση προβλήματος (problem based learning): το πρόβλημα είναι αυθεντικό, κοντά στις εμπειρίες των μαθητών/τριών, απαιτεί την συνέργεια πολλών εντός και εκτός της σχολικής κοινότητας, προϋποθέτει συνεργατικά μοντέλα οργάνωσης της διδασκαλίας.

Μαθησιακές
δυσκολίες

Διαφοροποιημένη
διδασκαλία

Εκπαιδευτικός
Σχεδιασμός

Διδακτικές
Πρακτικές

Ενδεικτικά παραδείγματα

1. Μαθαίνουμε πώς να βρίσκουμε την τάξη μας στο σχολείο: Φτιάχνουμε έναν χάρτη του σχολείου μας με σύντομες οδηγίες για τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριάς μας.
2. Μαθαίνουμε πώς να ζητάμε πληροφορίες στο μάθημα, στο μετρό, στο σούπερ μάρκετ: Φτιάχνουμε ένα λεξικό με εικόνες, λέξεις, φράσεις.
3. Μαθαίνουμε πώς να διαβάζουμε μαθηματικά: Φτιάχνουμε ένα βοήθημα με όρους, σύμβολα, εικόνες

Προτεινόμενες στρατηγικές 2/2

Σχεδιασμός με βάση το διαδικαστικό μοντέλο:

Τοποθετημένη πρακτική:

εδώ και τώρα

Άμεση διδασκαλία:

παρουσίαση του νέου και της σχετικής μεταγλώσσας

Κριτική πλαισίωση:

συσχέτιση με τα συγκείμενα

Μετασχηματισμένη πρακτική:

οι μαθητές/τριες παραγωγοί νοημάτων

Ενδεικτικό παράδειγμα

Αρχίζουμε;

https://www.teach4integration.gr/wp-content/uploads/2019/08/VALITSAKI_2h_ekdosi.pdf

Δείχνουμε τις εικόνες (share content)

- Με λένε Αλί. Εσένα; - Εμένα με λένε Φατιμά. - Κι εμένα με λένε Ομάρ.		
- اسمي علي، ما اسمك؟ - أنا اسمي فاطمة. - وأنا اسمي عمر.	- به من علی می گویند (نام من علی است). تو؟ - نام من فاطمه است. - و نام من عمر است.	- My name is Ali. What is yours? - My name is Fatima. - And my name is Omar.

Ενδεικτικό παράδειγμα

Προτείνουμε στον/στην εκπαιδευτικό να ξεκινήσει τη γνωριμία με την τάξη του/της, παρουσιάζοντας τον εαυτό του/της και ζητώντας τα ονόματα των μαθητών, με απλούς διαλόγους, του τύπου:

- Με λένε Άννα. Εσένα;
- (Με λένε) Φατιμά.

Αφού ολοκληρωθεί ο πρώτος κύκλος συστάσεων με τον/την εκπαιδευτικό, οι μαθητές καλούνται να κάνουν τον ίδιο διάλογο με το διπλανό / τη διπλανή τους.

Στη φάση αυτή, ο /η εκπαιδευτικός μπορεί να αρχίσει να αποτυπώνει στον πίνακα τα ονόματα των μαθητών: στόχος παραμένει η προφορική εξάσκηση στη συγκεκριμένη δομή επικοινωνίας.

Μετά την ολοκλήρωση και του δεύτερου κύκλου συστάσεων ο / η εκπαιδευτικός μπορεί να ζητήσει από τους μαθητές να ακούσουν το ηχητικό απόσπασμα που αντιστοιχεί στο συγκεκριμένο διάλογο και στη συνέχεια να δουν στο βιβλίο τους το συγκεκριμένο απόσπασμα.

Στη φάση αυτή μπορεί να τους ζητήσει να διαβάσουν το διάλογο στις μητρικές τους γλώσσες. Η ανάγνωση μπορεί να γίνει σιωπηλά-ατομικά ή μεγαλόφωνα, στο πλαίσιο της τάξης – ιδιαίτερα αν υπάρχουν μαθητές που δεν μπορούν να διαβάσουν στη μητρική τους γλώσσα.

Η επεξεργασία της ενότητας αυτής θα συνεχιστεί με επέκταση των συστάσεων σε τριάδες (όπως στο διάλογο Αλί-Φατιμά- Ομάρ)

Αρχική εξοικείωση με μέρος του αλφαριθμητικού συστήματος, με βάση τα ονόματα των μαθητών που έχουν καταγραφεί στον πίνακα και τις βασικές δομές του διαλόγου (Με λένε, εμένα, εσένα).

Ενδεικτικό παράδειγμα

Η παρουσίαση του γλωσσικού συστήματος.

Οι πίνακες παρουσίασης των γραμματικών φαινομένων, με μετάφραση στα αραβικά και φαρσί, απευθύνονται σε μαθητές που έχουν ήδη βασικές δεξιότητες γραμματισμού στη μητρική τους γλώσσα και κάποια εξοικείωση με γραμματικούς όρους, έννοιες και δομές.

Αν στην τάξη σας έχετε μαθητές που δεν έχουν πάει ποτέ σχολείο στη χώρα καταγωγής τους (ή σε άλλη χώρα), χρησιμοποιήστε μαθητές που έχουν κάποια χρόνια σχολικής φοίτησης ως «βοηθούς», για να εξηγήσετε φαινόμενα όπως η διάκριση μικρών και κεφαλαίων γραμμάτων (λαμβάνοντας υπόψη ότι στα αραβικά και τα φαρσί δεν υπάρχουν μικρά και κεφαλαία), ο τόνος, το άρθρο, το ουσιαστικό, το γένος, ο αριθμός, η πτώση κ.ο.κ.

Μπορείτε, επίσης, στο βαθμό που υπάρχει διαθέσιμη τέτοια υπηρεσία, να αξιοποιήσετε για τον ίδιο σκοπό έναν/μία διαπολιτισμικό/-ή μεσολαβητή/-τρια.

Πρέπει, ωστόσο, να επισημάνουμε ότι η αξία των σχετικών αναφορών σχετίζεται κυρίως με την εξοικείωση με όρους και έννοιες που θα χρειαστούν οι μαθητές στο πλαίσιο της σχολικής φοίτησης – **υπό αυτήν την έννοια δεν προτείνουμε να ασχοληθείτε με τη θεωρία των γραμματικών φαινομένων, ούτε με την παρουσίαση της γραμματικής μεταγλώσσας (ορολογίας).**

Υποστηρίζουμε τη μάθηση σε πολύγλωσσες τάξεις, εφόσον...

1. Κάνουμε ορατές τις γλώσσες και τις κουλτούρες της τάξης μας, όσο μπορούμε.
2. Συγκρίνουμε διαρκώς τις μητρικές γλώσσες των μαθητών/τριών μας με τη γλώσσα του σχολείου.
3. Αναπτύσσουμε κριτικό διάλογο με τις γλώσσες.
4. Κάνουμε κάθε μαθητή και μαθήτρια να νιώθει περήφανος για τις γλώσσες και τις κουλτούρες του, για την πολλαπλή ταυτότητά του/της.

Χρήσιμο υλικό για την ανάπτυξη της γλωσσικής ικανότητας κατά τη διδασκαλία γνωστικών αντικειμένων

[ECML/CELV > ECML-Programme > Programme 2016-2019 > language in subjects > Step 2:](#)

[Teaching](#) (Γενική περιγραφή scaffolding).

[ECML/CELV > ECML-Programme > Programme 2016-2019 > language in subjects > Step 2:](#)

[Teaching > 2. Scaffolding Techniques](#) (Τεχνικές scaffolding στη διδασκαλία).

[ECML/CELV > ECML-Programme > Programme 2016-2019 > language in subjects > Step 2:](#)

[Teaching > 3. Putting it into practice](#) (Παραδείγματα).

[ECML/CELV > ECML-Programme > Programme 2016-2019 > language in subjects > Step 2:](#)

[Teaching > 4. Teaching Tips](#) (Συμβουλές).

Χρήσιμοι δικτυακοί τόποι

<https://www.teach4integration.gr/wp-content/uploads/2019/07/Unicefweb.pdf> (Φτου και βγαίνω).

<https://www.teach4integration.gr/mother-tongue-materials/> (υλικά στη γλώσσα προέλευσης).

<https://www.teach4integration.gr/learnin/> (υλικό για το παιδαγωγικό πλαίσιο αναφοράς με έμφαση στην περίοδο covid 19)

<https://backpackid.eu/el/> («Ποτέ μην αφήνεις πίσω σου το σακίδιό σου».)

https://www.teach4integration.gr/wp-content/uploads/2019/08/VALITSAKI_2h_ekdosi.pdf

<https://www.coe.int/el/web/language-support-for-adult-refugees/home> (Εργαλειοθήκη του Συμβουλίου της Ευρώπης)

<https://languages.akelius.com/subjects/el> (ψηφιακή πλατφόρμα για A1, A2 επίπεδα γλωσσομάθειας)

<https://www.ecml.at/TrainingConsultancy/Multilingualclassrooms/tabid/1816/Default.aspx> (Supporting Multilingual Classrooms)

Υποστηρίζοντας τη μάθηση σε πολύγλωσσες τάξεις

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΑΡΑΜΠΑΤΖΗ, ΜΑΡΙΑ ΝΕΖΗ, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΓΑΤΣΩΤΗΣ, ΣΕΒΑΣΤΗ ΛΑΖΑΡΗ

Ενεργά εργαλεία

Ανακοινώσεις

Έγγραφα 2

Ημερολόγιο

Μηνύματα

Πολυμέσα

Συζητήσεις

Συνδέσεις Διαδικτύου

Συνομιλία

Ανενεργά εργαλεία

Διαχείριση μαθήματος

Περιγραφή

Στο "μάθημα" αυτό μπορείτε να βρείτε το επιμορφωτικό υλικό που ετοίμασαν οι Σ.Ε.Ε. κλ. ΠΕ02, Κ. Αραμπατζή, Π. Γατσωτής, Σ. Λάζαρη και Μ. Νέζη, με τη συμμετοχή των Σ.Ε.Ε Εκπαίδευσης για την Αειφορία, Κ. Μπαζίγου και Σ.Ε.Ε. κλ. ΠΕ05, Σ. Μαρκαντωνάκη, για τις ανάγκες του κύκλου επιμορφωτικών συναντήσεων με ομάδα-στόχο τους/τις εκπαιδευτικούς των Τ.Υ.

Alfredo Sosabrava, *Συνομιλώντας στο παράθυρο* (2016). <https://secure.cernudaarte.com/artists/alfredo-sosabravo/>

Σας ευχαριστούμε!